

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
תחום ארגון ניהול וידע

21/08/2012

יום שלישי ג' אלול תשע"ב

ארגז כלים ICT, מסמך מס' 42 – יצירת ערך ושימוש בוויקיפדיה

ויקיפדיה היא האנציקלופדיה הגדולה ביותר בעולם. היא נוצרת ומתוחזקת בידי **למעלה מ-100 אלף כותבים מתנדבים** מרחבי העולם. בכל חודש מבקרים בוויקיפדיה כ-500 מיליון צופים שונים. ויקיפדיה מכילה יותר מ-20 מיליון ערכים, ביותר מ-280 שפות. היא חופשית לשימוש, חופשית לעריכה וחופשית מפרסומות.

איך הוויקיפדיה נוצרת?

כל התוכן בוויקיפדיה נכתב על ידי אנשים כמוכם, כמוני. למעשה, ויקיפדיה לא הייתה האנציקלופדיה המקוונת הגדולה בעולם אלמלא היו אנשים תורמים לה מידע, תמונות ונתונים כל הזמן. ויקיפדיה נשענת על תוכן מתורמים בעולם כולו היוצרים את המאגר הגדול בעולם של תוכן אנציקלופדי.

יצירת חשבון בוויקיפדיה

יצירת חשבון משתמש היא צעד ראשון נכון כשמתחילים לתרום לוויקיפדיה. חשבון משתמש מאפשר לכם ליצור ערכים חדשים, להעלות תמונות ולשנות שמות ערכים. בנוסף, אתם מקבלים גישה לדפים מיוחדים כמו "רשימת המעקב". רשימת מעקב מאפשרת לכם לעקוב אחרי הערכים שאתם עורכים ולצרף דפים אחרים שמעניינים אתכם (כדי להוסיף ערך לרשימת המעקב שלכם, לחצו על סמליל הכוכב המופיע בראש הערך בצדו השמאלי של המסך).

יתר על כן, מכיוון שכל עריכתכם נרשמת על שם המשתמש שבחשבונוכם, יש לכם זהות בוויקיפדיה. זה עוזר לכם ליצור קשר עם אחרים שעורכים באותם ערכים ומקדם את היותכם לחברים אמינים ומכובדים בקהילת הכותבים. ככל שתתרגלו לוויקיפדיה, תמצאו שיש לכם מה לומר בדיונים, וייתכן שתוכלו לעזור לאחרים לפתור בעיות.

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
תחום ארגון ניהול וידע

תוכלו לערוך בוויקיפדיה גם בלי לפתוח חשבון. אבל ללא חשבון, העריכות נרשמות כאנונימיות, וכתובת ה-IP שממנה אתם מחוברים מוצגת לכול. מלבד זאת, קהילת הכותבים בוויקיפדיה נוטה להתייחס בחשדנות לעריכות מכתובת אנונימית, בייחוד אם עקבותיהן מובילות לרשת של בית ספר או חברה, שם משתמשים שאינם רשומים עלולים לבצע עריכות המושפעות מדעות מוטות ואינטרסנטיות. עריכה שעלולה להתגלות כמוטה ומושפעת מאינטרסים זרים, נחשבת לניגוד עניינים בוויקיפדיה.

קל מאוד ליצור חשבון בוויקיפדיה, ופרטים אישיים אינם נדרשים במהלך ההרשמה:

1. הקישו על **יצירת חשבון חדש**, בראש הדף משמאל

2. בחרו שם משתמש.

3. בחרו סיסמה.

4. הקישו **יצירת חשבון חדש**.

במהלך ההרשמה תוכלו להזין את כתובת הדואר האלקטרוני (דוא"ל) שלכם. אין חובה להזין כתובת דוא"ל, אך אם תזינו כזאת, תוכלו לקבל התראות מוויקיפדיה, כמו גם הודעות פרטיות ממשתמשים אחרים (הכתובת עצמה לא תהיה חשופה להם).

חשוב – אל תשכחו לאשר את ההרשמה באמצעות הקישור המיוחד שנשלח לתיבת הדואר האלקטרוני שלכם!

ממשק המשתמש שלכם בוויקיפדיה

לאחר יצירת שם המשתמש יופיע לכם הממשק הבא תחת **שיחה** (מוקף **בעיגול אדום** בחלון שלהלן).

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
תחום ארגון ניהול וידע

חיפוש ☆ פסקה חדשה יצירה דף משתמש שיחה

יצירת שיחת משתמש: Dganith

הגעתם לדף שעדיין איננו קיים.

ליצירת דף חדש, כתבו את התוכן שלכם בתיבת הטקסט למטה (לעזרה נוספת).

לפני פרסום ערך חדש:

- כתיבת הערך יכולה להיעשות בארגון חול במרחב פרטי ללא הפרעה. בסיום הכתיבה ניתן לפרסם את הערך במרחב הראשי.
- **בדקו** שלא קיים כבר דף בנושא, וששם הדף תואם את הקווים המנחים למתן שמות לערכים.
- ודאו שנושא הערך מתאים לערך אנציקלופדי.
- ניתן גם **לבקש את כתיבת ערך זה** מוויקיפדים אחרים.

אחרי פרסום ערך קשרו אל הערך מערכים אחרים וצרו הפניות אם נחוץ. מומלץ להעמיד את הערך לביקורת עמיתים.

לנתבים חדשים:

- **בנו** את הדף ועצבו אותו. הקפידו להוסיף קישורים לדפים וערכים אחרים בוויקיפדיה באופן הבא: [[קישור]].
- השתמשו בכפתור "תצוגה מקדימה" כדי לראות כיצד יראה הדף לאחר עריכתכם.
- הביאו סימוני, מקורות חיצוניים מצדדים שלישיים ופריטי קריאה נוספת כדי לגבות את חשיבות ואמינות הערך. כדי לקשר לאתר חיצוני יש להשתמש בתחביר הבא [http://www.example.com תיאור האתר].

עריכתכם תפורסם כשתלחצו על כפתור השמירה. לפני כן, ודאו כי הטקסט ראוי לפרסום, אינו מכיל שגיאות, אין בו תוכן פוגעני, אינו מפר זכויות יוצרים ומתאים מבחינת רף החשיבות (ראו ויקיפדיה: הבהרת חשיבות). ערך שלא יעמוד בכך עלול להימחק.

דף זה הוא **דף שיחה**. יש לשמור על **נללי הנימוס** ובסוף כל הודעה לחתום על ידי הקלדת ארבעה סימני טילדה (~~~~)

עזרה | תווים מיוחדים | מתקדם | עזרה

בדף משתמש (מוקף בעיגול כחול לעיל) הוסיפו מידע על עצמכם ועל תחומי העניין שלכם. דף משתמש המציג את בעליו לפני יתר המשתמשים, בונה אמון ומגביר את אמינות עריכותיכם.

דף השיחה של המשתמש הוא המקום שבו אתם ותורמים אחרים יכולים לדון בעבודתכם, ולבקש עזרה זה מזה.

בצד ימין נמצא תפריט:

בחירה בשינויים אחרונים מציגה את העריכות שנעשו בכל ערכי ויקיפדיה בסדר כרונולוגי, והיא נגישה לכולם. רשימת השינויים מאפשרת ניטור ערכים למציאת טעויות והשחתות.

בחירה בעזרה מספקת תמיכה בלימוד ויקיפדיה ודרכי עבודתה.

- עמוד ראשי
- ברוכים הבאים
- שינויים אחרונים**
- ערכים מומלצים
- פורטלים
- ערך אקראי
- תרומה לוויקיפדיה
- קהילה
- שער הקהילה
- עזרה**
- ייעוץ
- מזמון
- לוח מודעות
- יצירת קשר

קריאה | הצגת מקור | **גרסאות קודמות**

בחירה בגרסאות קודמות מאפשרת לכם לראות ולהשוות גרסאות קודמות של הערך.

חיפוש

תיבת חיפוש מביאה אתכם אל הערך שאתם מבקשים למצוא. אם הערך איננו קיים, היא מציגה את הערכים שבהם אפשר למצוא את המילה/המילים.

יצירת ערך חדש

לנושאים רבים אין עדיין ערך בוויקיפדיה. אם אינכם מוצאים נושא מסוים בוויקיפדיה, חפשו וריאציות של שם הנושא או חפשו באיות שונה (עם או בלי אל"ף, יו"ד אחת או שתיים וכדומה). באמצעות תיבת החיפוש המופיעה בראש כל דף תוכלו למצוא את הערכים שבהם עשוי הנושא להופיע. "איי" למשל עשוי להופיע בערך של המדינה שלה הוא שייך או הים שבו הוא נמצא. אם הנושא איננו מופיע בוויקיפדיה, ייתכן שהוא שולי וחסר חשיבות מכדי לכתוב עליו, כגון להקת רוק ביתית או אלמוני שפתח לו בלוג. עם זאת, אם אתם מרגישים כי יש סיבה אמיתית ומוצדקת לכלול את הנושא בוויקיפדיה, כדאי שתשקלו לכתוב לו ערך בעצמכם. הכניסו את שם הערך לתיבת החיפוש. אם איננו קיים, הוא יופיע כקישור אדום. הקשה עליו תפתח דף ערך חדש. הערך החדש שלכם יתחיל את דרכו ב"רגל ימין", אם תזכרו לכלול בו את שלושת היסודות הבאים:

1. תקציר של הנושא בפתח
2. תוכן רלוונטי ומורחב שיהווה סיבה להצדקת קיומו של הערך
3. הפניה למקור מוסמך בנושא הערך

✓ ליצירת ערכים משלכם תהיו זקוקים למקום לעבוד בו. פתחו לכם חדר עבודה פרטי או "ארגז חול", שם תוכלו להתנסות בכתובה, בשימוש בממשק של ויקיפדיה ולעבוד על הערך שלכם עד שיכלול את שלושת היסודות הדרושים.

תוכלו בקלות לגשת לארגז החול שלכם על ידי לחיצה על הקישור **ארגז חול אישי** המופיע בתפריט העליון בחלקו השמאלי של המסך.

✓ השתמשו בארגז החול לכתובת הערך שלכם. אל תשכחו להקיש על **שמירה** כשאתם מסיימים לערוך או עושים הפסקה בעבודה. חומר שלא נשמר ילך לאיבוד! כשתסיימו את העבודה, חפשו עורך ויקיפדיה אחר שעשוי להתעניין בנושא הערך. אחת הדרכים למצוא עורך מתאים היא לעיין בדף **גרסאות קודמות** של ערך בנושא דומה ולראות מי העורך שפתח אותו או עורכים אחרים שתראו בהמשך להרחבתו. השאירו הודעה בדף **שיחה** של העורך שנראה לכם מתאים ובקשו ממנו לסקור את הערך שלכם. כשתהיו מוכנים, העתיקו את הערך מארגז החול שלכם, לכו אל שם הנושא שבחרתם, הקישו **עריכה**, הדביקו את התוכן ושמרו את הדף. עכשיו אחרי שיצרתם ערך חדש, אל תעצרו

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
תחום ארגון ניהול וידע

כאן. קשרו את הערך שלכם לערכים אחרים שבהם נזכר הנושא שלכם. ערך שאיננו מקושר לשום ערך אחר בוויקיפדיה נקרא "ערך יתום". כדי למנוע מצב כזה, חפשו ערכים קרובים שבהם אפשר לשלב קישור לערך החדש שלכם. אם אתם מתקשים בכך, הכניסו בדף השיחה של הערך פנייה אל עורכים ותיקים בבקשה לסייע במשימה.

לכל ערך יש דף שיחה - זה הוא המקום שבו אתם ותורמים אחרים יכולים לתכנן את מבנה הערך, לדון בתוכנו ולהגיע לידי הסכמה בשאלות הנוגעות לו.

✓ כאשר ערך קיים ומופיע כבר במרחב הראשי, ואתם רוצים להרחיבו ולשפר אותו, כדאי להציב תבנית {{ בעבודה }} בראש הדף. תבנית זו מודיעה למשתמשים אחרים שהערך נמצא בתהליך עריכה, וכניסה אליו עלולה לגרום להתנגשות עריכה ולעבודה כפולה. כשתסיימו את העבודה על הערך, הסירו את התבנית כדי שעורכים אחרים יוכלו להיכנס אליו באופן חופשי ולערוך אותו.

עזרה מחונך ויקיפדי!

למעט דפי עזרה רבים שתוכלו למצוא, בוויקיפדיה העברית יש ויקיפדים שהתנדבו לשמש כחונכים לוויקיפדים החדשים. ויקיפד חדש המרגיש שהוא הולך לאיבוד בסבך ההסברים השונים, יכול לפנות אל החונכים האלה ולבקש את עזרתם בסיוע והדרכה בכתיבת ערכים והתנהלות בדפים השונים. כדי להגיע לרשימת החונכים, הקישו בחלון החיפוש המופיע בראש

כל עמוד ויקיפדיה: **חממה**. בדף זה תוכלו לראות את רשימת החונכים ואת תחומי העניין שלהם. בחרו את החונך הנראה לכם המתאים ביותר, לחצו על הקישור **פנו למשתמש זה**. בחלון העריכה שיפתח כתבו בקצרה במה אתם נזקקים לעזרה. אל תשכחו לחתום עם 4 טילדות ~~~~ ולשמור את פנייתכם על ידי לחיצה על לחצן **שמירה** בתחתית חלון העריכה.

[עמותת ויקימדיה ישראל](#)

תודתנו לוויקימדיה ישראל הפועלת בשיתוף פעולה עם קרן ויקימדיה הבין-לאומית לקידום הידע וההשכלה בישראל באמצעות איסופם, יצירתם והפצתם של תכנים חופשיים ובאמצעות ייזום פרויקטים להקלת הגישה למאגרי ידע. העמותה שייכת לרשת אגודות ויקימדיה מקומיות הפזורות בארצות שונות ברחבי העולם.

ב ה צ ל ח ה !